Filadelfijoje vyksianti XVI Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių šventė seks M. K. Čiurlionio „Karalių pasaką“

Dalia CIDZIKAITĖ

Iki XVI Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių šventės, kuri vyks kitų metų liepos 3–5 dienomis, liko nepilni metai. Likusį laiką jos organizatoriai matuoja jau ne mėnesiais ir net ne dienomis ar savaitėmis, bet greitai bėgančiomis valandomis ir minutėmis. Pirmą kartą Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių istorijoje renginys vyks Filadelfijoje, mieste, suvaidinusiame ypatingą vaidmenį Jungtinių Amerikos Valstijų istorijoje. Būtent čia 1776 m. liepos 4 d. buvo pasirašyta JAV nepriklausomybės deklaracija, o 1787 metais priimta šalies Konstitucija. Be to, nuo 1790 m. iki 1800 m. Filadelfija buvo JAV sostinė. Miestas, pagal jame gyvenančių lietuvių skaičių ketvirtas po Čikagos, Niujorko ir Los Andželo, svarbus ir JAV lietuvių bei lietuvių diasporos gyvenime. Čia veikia trys lietuviškos parapijos, du lietuviški klubai, Vilniaus vardu pavadinta sinagoga, yra jau neveikiančios Bensalemo lietuvių kapinės.

Organizacinis komitetas, šokių šventei, kurioje tikimasi sulaukti iki 10 000 dalyvių, žiūrovų ir svečių, pradėjęs rengtis iškart po 2016 metais Baltimorėje įvykusios šokių šventės, nudirbo daug darbų. Suburta komanda jau spėjo pasirūpinti šventės vieta, apšvietimu, transportu ir dalyvių bei svečių apgyvendinimu, taip pat tiek pačios šventės, tiek jos metu vyksiančių renginių logistika ir finansavimu.

XVI Šiaurės Amerikos šokių šventės meninės programos kūrėjai, įkvėpti 1909 metais Mikalojaus Konstantino Čiurlionio nutapytos drobės „Karalių pasaka“, kurioje – karalių delnuose laikoma mažutė lietuviško kaimo sodyba, simbolizuojanti Lietuvą, šventės žiūrovus pakvies į kelionę Lietuvos ir jos žmonių gyvenimo būties ratu. Užsukus į šventės interneto svetainę, į akis krenta

įspūdingas šventės logotipas, kurį sukūrė šiuo metu Atlantoje gyvenanti dizainerė Deimantė Kalinauskaitė. Jame nesunkiai atpažįstami Čiurlionio „Karalių pasakos“ karūna, šokėjai, Lietuvos vėliava ir varpas, kuris, kaip rašo šventės organizatoriai, yra ne tik Filadelfijos miesto laisvės ir išsivadavimo iš vergovės simbolis, bet ir Čiurlionio kūryboje dažnas simbolis, reiškiantis lietuvių tautinį pakilimą, laisvės ir vilties siekį.

XVI Š. Amerikos lietuvių tautinių šokių šventės logotipą sukūrė Deimantė Kalinauskaitė.

LIETUVIU TAUTINIU
ŠOKIU ŠVENTĖ
LIETUVIU
TAUTINIU
ŠOKIU
ŠVENTĖ
FILADELFIJA
LIEPOS 3-5, 2020
sokiusvente2020.org

LIETUVIU TAUTINIU
ŠOKIU ŠVENTĖ
2020 LIEPOS 3-5 | FILADELFIJA
sokiusvente2020.org

Apie trejus metus vykusio įtempto parengiamojo darbo vaisius ir dar laukiančius iššūkius, šventės meninę programą ir naujoves pakalbinau XVI Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių šventės organizacinio komiteto pirmininką **Virgų Volertą**, šventės viešųjų ryšių direktorę **Laimą Liutikienę** ir meno vadovą **Gintarą Grinkevičių**.

Iki šventės pradžios liko nepilni metai. Papasakokite, kokius darbus per šiuos trejus metus nudirbote?

Virgus Volertas: Darbų atlikta išties nemažai, nors iš pirmo žvilgsnio jų lyg ir nesimato. Surinkome komandą, kuri rūpinasi visais šventės organizaciniais klausimais: vieta (scena) ir apšvietimu, transportu ir apgyvendinimu, šventės dieną vyksiančiais ir kitais šventinio savaitgalio renginiais, sutartimis su tiekėjais, šventės pristatymu publikai įvairių renginių ir stovyklų metu, finansinių ir žmogiškųjų išteklių koordinavimu, lėšų rinkimo ir reklaminėmis kampanijomis. Nemaža dalis šių užduočių jau įvykdyta arba vykdoma šiuo metu. Taip pat aktyviai mezgame ryšius su Lietuvos valstybinėmis institucijomis, Lietuvos diplomatinėmis atstovybėmis JAV bei svarbiomis vietos organizacijomis, tokiomis kaip Filadelfijos „Welcome America“ komitetu.

Šių metų liepos mėnesį šventės iždininkė Daiva Kazlauskas (antra iš dešinės) lankėsi Lietuvoje, kur kvietimą atvykti į Š. Amerikos lietuvių tautinių šokių šventę įteikė naujam Lietuvos Respublikos Prezidentui Gitanui Nausėdai.

Kokie darbai dar laukia?

V. V.: Šiuo metu derinamas šventinių renginių grafikas ir dalyvių registracija. Planuojame šventės savaitgalio renginius, tariamės su atlikėjais, kuriame šventės suvenyrus. Rūpinamės dalyvių maitinimo ir logistikos reikalais. Tęsiame dar praėjusiais metais pradėtas reklaminę ir lėšų rinkimo akcijas.

Šventė pirmą kartą bus rengiama Filadelfijoje, o tai reiškia, kad, skirtingai nuo Čikagos lietuvių, visus šventės ruošos darbus turėjote pradėti nuo nulio. Su kokiais iššūkiais susidūrėte?

Laima Liutikienė: Turbūt sudėtingiausia buvo išjudinti vietos bendruomenę ir

įtikinti Filadelfijos lietuvius, kad visi drauge galime surengti nepamirštamą šventę. Nelengva ir tai, kad daugelio sričių specialistų, kaip antai dizainerių, apšvietėjų, IT specialistų, teko ieškoti už Filadelfijos ribų, mat tarp vietinių lietuvaičių jų neatsirado. Praktiniais patarimais daug padėjo praeitos šokių šventės organizacinio komiteto pirmininkas Linas Orentas, taip pat ankstesnių dainų ir šokių švenčių organizatoriai.

V. V.: Kita vertus, pati Filadelfijos geografinė padėtis daro šį miestą patrauklų dideliam lietuvių susibūrimui. Nesunkiai pasiekiama iš didžiųjų Amerikos ir kitų valstybių miestų, Filadelfija puikiai tinka didžiausiam lietuviškam išeivijos renginiui, puoselėjančiam lietuvybę.

Kaip sekėsi burti komandą?

V. V.: Komandos branduolys susidėliojo tarsi savaime. Du jos nariai: Jonas Howes'as ir Laima Liutikienė, buvo tuometiniai JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos nariai, įpareigoti imtis pirmųjų planavimo darbų ir pasirūpinti vietos bendruomenės įtraukimu. Jonas – dar ir praėjusios šokių šventės organizacinio komiteto narys. Daiva Kazlauskas – vietinės lietuvių bendruomenės pirmininkė, o Kristina Volertienė – dešinioji komiteto vadovo ranka, nuo pat pradžių buvusi tiek pat svarbi kaip ir pats pirmininkas. Komitete taip pat energingai darbuojasi ir Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Kazimieras Deksnys. Savo gretose turime ir Lietuvos Respublikos garbės konsulę Filadelfijoje Kristą Bard, kuri koordinuoja su oficialia miesto vadovybe bei garbės svečiais susijusius reikalus. Vėliau prie mūsų komandos prisijungė dizainerė Deimantė Kalinauskaitė iš Atlantos (Džordžijos valstijos) bei tinklalapio koordinatoriai Sofija ir Virgus Volertai iš Daramo (Durham, Šiaurės Karolinos valstija). Tačiau šalia nuolatinių komiteto narių ne mažiau reikšmingos yra savanorių pajėgos, leidžiančios gerai pasiruošti tokiam dideliam renginiui ir tinkamai jį koordinuoti. Kviečiame visus, norinčius tapti šios šventės dalimi, apsilankyti mūsų svetainėje adresu www.sokiusvente2020.org ir užsiregistruoti į savanorius.

Rugpjūčio pradžioje Pensilvanijos angliakasių rajone esančiame Frakvilio (Frackville) miestelyje vykusiose 105-siose „Lietuvių dienose" Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių šventė sulaukė entuziastingo lietuvių kilmės vietos gyventojų palaikymo. Bendruomenės atstovė Margaret Visocky (viduryje) ir XVI

Š. Amerikos lietuvių tautinių šokių šventės organizacinio komiteto nariai: viešųjų ryšių direktorė Laima Liutikienė ir teisinis patarėjas bei finansinis direktorius Jonas Howes'as.

Visi komiteto nariai šokių šventę organizuoja neatlyginamai, dirba savanoriškais pagrindais, aukodami savo profesinę karjerą ir laiką su šeima. Be to, šventė yra ir didelė atsakomybė bei našta. Kas jus paskatino tapti šventės organizacinio komiteto nariais ir savo gyvenimą praktiškai atidėti ketveriems metams?

L. L.: Organizacinio komiteto vadovą paprastai parenka JAV LB pirmininkas, o vadovas pats suburia savo komandą. Sprendimą imtis šių atsakingų pareigų nulėmė meilė lietuviškai kultūrai ir tradicijoms, taip pat suvokimas, kad bendruomeniškumas yra viena iš svarbiausių tų tradicijų puoselėjimo priemonių. Šokių ir dainų šventės – didžiausi išeivijos lietuvių organizuojami renginiai, sutraukiantys tūkstančius žmonių. Tiek Virgui, tiek man priimtinesnis požiūris „Kas, jeigu ne aš?", kurio vedami ir ėmėmės šios nelengvos ir atsakingos pareigos.

Šokių šventė Šiaurės Amerikoje turi ilgas ir gilias tradicijas. Ar organizuojant 2020 metų šventę jums svarbu buvo išsaugoti jos tęstinumą? Ką konkrečiai?

L. L.: Šventė išties turi ilgametes tradicijas. Dažnai ji vadinama didžiausiomis lietuviškomis piršlybomis JAV arba giminės ir šeimų susitikimu. Be to, tai ir pati didžiausia JAV LB organizuojama šventė. Kiekvienos šventės organizatoriai stengiasi išlaikyti tam tikras tradicijas, kurios užtikrina šventės tęstinumą. Tarkime, laikomasi vienodo šventės formato: ilgojo renginių kupino savaitgalio, kurio metu vyksta jaunimo susipažinimo vakaras, penktadienio koncertas, šeštadienio vakaronė, po šokių šventės – pokyliai suaugusiesiems ir jaunimui, šokių mokytojų pagerbimo vakarienė, tradicinių lietuviškų amatų mugė (mūsų šventėje ji vadinsis „Karalių kaimu") ir pan. Šie renginiai vyksta kiekvienos šventės metu, daugelis jų laukia ir jiems ruošiasi.

Kaip gimė sumanymas šventei parinkti M. K. Čiurlionio paveikslo „Karalių pasaka" pavadinimą?

Gintaras Grinkevičius: Šis paveikslas tikriausiai žinomas netgi ir tiems, kuriems svetima M. K. Čiurlionio kūryba. Karaliai delnuose laiko mažutę kaimo sodybą,

simbolizuojančią Lietuvą. 2012 m. buvo paskelbti Čiurlionio metais. Norėjosi vėl sugrįžti prie šio grando kūrybos, įpinant ją į mūsų šokių šventės kontekstą.

Čiurlionio paveikslas „Karalių pasaka“ –gana abstraktus, paliekantis daug erdvės interpretacijai ir vaizduotei. Į ką kreipėte didžiausią dėmesį? Kas buvo svarbiausia?

G. G.: Šokių šventės tema pagrįsta Čiurlionio paveikslais, jų inspiruota. Juose dažnai aptinkama XIX a. pab. – XX a. pr. lietuvių tautinio atgimimo užuomazgų. Čiurlionio kūryba įkūnija atgimstančios lietuvių tautos aspiracijas ir susieja jas su aktualiomis amžių sandūros Europos meno ir tautų išsilaisvinimo idėjomis. Čiurlionis kūrė remdamasis lietuvių tautosaka, tad kuriant šventės scenarijų nebuvo apsiribota vienu dailininko paveikslu. Ankstesnių švenčių scenarijai rėmėsi lietuvių tautos papročiais. Praėjusioji šventė Baltimorėje buvo kuriama pagal Bernardo Brazdžionio poeziją. Lietuvių tautosaka – pasakos, padavimai ir legendos – yra neatsiejama tautos palikimo dalis. Jos padės mums sekti ir „Karalių pasaką“.

Kokia pagrindinė šventės meninės programos mintis? Ar dar kas nors prisidėjo prie scenarijaus kūrimo?

G. G.: Šiandien nuo kiekvieno iš mūsų priklauso, ar sugebėsime savo rankose ir širdyse išlaikyti meilę tėvų ir protėvių žemei, kalbai, papročiams ir tradicijoms, kaip kad Čiurlionio karaliai delnuose laikė paprastą Lietuvos kaimo sodybą, ar perduosime tai savo vaikams ir vaikaičiams. Šventės idėja – senelis, sekdamas pasaką savo anūkėlei, pasakos mūsų valstybės ir jos žmonių kelionę laiko būties ratu. Scenarijaus bendraautorius – mano geras draugas, mūsų visų mylimas LMTA šokio katedros vedėjas, humanitarinių mokslų daktaras profesorius Vidmantas Mačiulskis. Jis – vienas iš šventės kūrybinės grupės narių.

Ar būsimoje šventėje išvysime ir kokių nors naujovių?

V. V.: Taip. Meno grupė ruošiasi nustebinti žiūrovus ankstesniųjų švenčių metu dar nematytais choreografijos sprendimais, įkvėptais Čiurlionio kūrybos. Dar viena naujovė – mugės „Karalių kaimas“ metu, be prekybos suvenyrais ir meno dirbiniais, vyks meno parodos, diskusijos kultūros ir visuomeninėmis temomis. Išsamesnes detales norėtume išlaikyti paslaptyje, kad žiūrovui būtų smalsu.

G. G.: Esu palaimintas, kad šventę režisuoti sutiko Vytas Čuplinskas. Daugelis

prisimena jo režisuotą dainų šventę Čikagoje. Jam tikrai netrūksta originalių idėjų. Noriu tikėti, kad galėsime jas įgyvendinti. Viskas priklauso nuo nemažų lėšų, tad, pasinaudodamas proga, noriu paprašyti – paremkite, padėkite sukurti nepamirštamą „Karalių pasaką“.

Ką įdomaus ir gražaus šventės šokėjams ir jos žiūrovams galės pasiūlyti pats Filadelfijos miestas ir lietuviškoji jo dalis?

V. V.: Jaunimas sugrįžta gyventi į Filadelfijos centrą, pats miestas didėja ir gražėja. Šis augimas padidino mieste veikiančių parkų ir skverų, restoranų, parduotuvių ir kavinių skaičių. JAV istorijos pradžia taip pat siejama su Filadelfija, ji laikoma Nepriklausomybės lopšiu. Čia buvo paskelbta JAV nepriklausomybė nuo britų. Mieste veikia daugybė muziejų, yra garsusis Laisvės varpas, daug paminklų ir istorinių vietų. Filadelfijoje atsirado garsusis sumuštinis *cheese steak*, kuriuo ir šiandien galima pasigardžiuoti. Mieste veikia Šv. Andriejaus, Šv. Kazimiero ir Šv. Jurgio lietuvių parapijos, Lietuvių namai, Lietuvos trispalvė plevėsuoja Beno Franklino bulvare prie Meno muziejaus, o miesto centre yra iš Lietuvos kilusio garsaus skulptoriaus Žako Lipšico (Jacques Lipchitz) skulptūra. Apsilankykite www.visitphilly.com.

Ką jums asmeniškai reiškia JAV ir Kanados lietuvių šokių šventė, jos ilgametė tradicija?

L. L.: Šventė vainikuoja lietuviškos kultūros ir tradicijų puoselėjimą ne tik JAV, bet ir kitų pasaulio šalių lietuvių išeivijoje. Ji tarsi tiltas, jungiantis Lietuvą Lietuvoje ir Lietuvą visame pasaulyje.

Ar esate patys dalyvavę šokių šventėje – kaip žiūrovai arba kaip jos dalyviai? Kokius įspūdžius išsaugojote?

L. L.: Taip, teko stebėti praeitą šokių šventę, kurioje dalyvavo abu mano vyresnieji vaikai. Man tai buvo pirmoji šventė ir ji paliko neišdildomą įspūdį. Miestas, kuriame vyko šventė, savaitgaliui pavirto Lietuva, nes kur bepasisukdavai, girdėdavai šnekant lietuviškai. Programa taip pat buvo labai įspūdinga.

V. V.: Esu dalyvavęs keliose šventėse su Filadelfijos šokių grupėmis „Aušrinė“ ir „Vakarinė“. Nuostabūs atsiminimai! Tūkstančiai į vieną vietą susirinkusių lietuvių ir pati galimybė dalyvauti masinėje šokių grupėje, kuri tiksliai, gražiai ir

spalvingai atlieka lietuviško šokio programą, šokių repeticijos, visi šventės renginiai, susitikimai su senais draugais ir naujos pažintys su lietuviais iš viso pasaulio palieka nuostabius atsiminimus.

Kokią žinią Filadelfijoje vyksianti lietuvių šventė pasiųs šio miesto gyventojams?

V. V.: Džiaugiamės, kad turime neeilinę galimybę supažindinti Filadelfijos gyventojus su savo kultūra. Šventė bus aktyviai reklamuojama tiek miesto žiniasklaidoje, tiek ir paties renginių centro. Vienas iš svarbiausių akcentų – sekmadienio pokylis, kurio metu svečiams gros vietos bigbendas, specialiai šiai progai pažadėjęs išmokti ir į repertuarą įtraukti lietuviškų kūrinių (o galbūt ir atlikėjų). Manome, kad tai labai graži galimybė „susidraugauti“ su vietos bendruomene ir papasakoti jiems daugiau apie save. Be to, tai dar viena galimybė pristatyti JAV žmonėms Lietuvą ir jos kultūrą – Filadelfijos miesto organizacijos „Welcome America“ rengiamuose JAV Nepriklausomybės dienos renginiuose pasirodys ir mūsų šventės dalyviai. Istorinėje Filadelfijoje vykstanti Nepriklausomybės šventė sutraukia daug amerikiečių iš visų JAV kampelių, todėl džiaugiamės galėdami pasinaudoti tokia puikia proga.

Kokios šventės tikitės, kokios jos linkite kitiems – jos dalyviams, žiūrovams ir svečiams?

L. L.: Viliamės, kad šventė bus tokia, apie kurią norėsis pasakoti ateinančioms kartoms – smagi, jaudinanti, atrasianti kelią į kiekvieno lietuvio širdį.

G. G.: Visos ankstesnės šventės buvo nuostabios. Tikiuosi, kad visi kartu – šokėjai, vadovai, organizacinis komitetas – sukursime ilgai atmintyje išliksiančią šokių šventę.

Daugiau apie šventę ir jos metu vyksiančius kitus renginius rasite interneto svetainėje: https://www.sokiusvente2020.org/pasveikinimas.

pasauliolietuvis.lt

„Pasaulio lietuviai ir Lietuva“

Mielai pasidalysime svetainėje skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS